

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра аграрного консалтингу і туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму
К.е.н., професор М.М.Кулаєць

“ 01 ”

09

2019 року

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри аграрного
консалтингу і туризму

Протокол № 1 від 30.08.2019 р.

в.о. завідувача кафедри

к.е.н, доцент І.П.Кудінова

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ

для підготовки фахівців ОС «Бакалавр»

спеціальність 242 «Туризм»

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Розробник: доц., к.с.-г.н, Локутова Олена Анатоліївна

Київ - 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування» (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	 (шифр і назва)	
Спеціальність	242 «Туризм» (шифр і назва)	
Освітній ступінь	бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	 (назва)	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	
Для самостійної роботи	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Останнім часом спостерігається підвищений інтерес до такої форми туристичної діяльності, як екологічний туризм, який має зайняти відповідну нішу в туристичній індустрії України. Сьогодні все більше туристів прагне відпочивати в екологічно комфортних умовах, спілкуватися з природою в процесі туристичних подорожей, тим самим знімаючи стрес повсякденного міського життя. Головна цінність екотуризму – унікальна можливість пережити почуття єдності з природою. Організація екологічних турів вимагає професійної підготовки туристських кадрів до цього виду діяльності. Сучасні фахівці з туризму, які організовують екотур, повинні не лише мати спеціальну туристичну підготовку, екологічну компетентність, але й бути професійно підготовленими до екологічної просвіти та здійснення екологічного виховання туристів, особливо молодого покоління. У цьому зв'язку вивчення майбутніми фахівцями з туризму дисципліни „Екологічний туризм” є необхідною умовою професійної підготовки.

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів зі специфікою екологічного туризму; формуванні базових знань щодо принципів, функцій, завдань, видів та об'єктів екотуризму; формуванні екологічного стилю мислення та екологічної культури студентів на основі краєзнавчого підходу; усвідомленні студентами необхідності екологічного виховання туристів у процесі подорожей з метою гармонізації та оптимізації відносин людини та природи в процесі туристичної діяльності; формуванні вмінь та навичок щодо технології розробки, організації та проведення екологічних маршрутів; вихованні любові до свого рідного краю.

Завданням вивчення дисципліни «Екологічний туризм» є ознайомлення студентів з принципами, функціями, завданнями та видами екологічного туризму; дослідження світових регіонів та центрів екологічного туризму, прищеплення студентам умінь самостійно розробляти маршрути екологічних турів; розвиток екологічного мислення, визначення ролі екологічного виховання та екологічної просвіти туристів в екологічному турі.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: передумови виникнення екотуризму, як суспільного явища; принципи, функції, завдання, види, об'єкти, світові регіони та центри екологічного туризму, методику розробки екологічних турів, особливості розвитку екологічного туризму в Україні, форми та засоби екологічного виховання в процесі екологічних турів.

вміти: розробляти екологічні тури для різних суспільних груп і різних територіальних об'єктів; організувати розміщення, харчування і програми обслуговування екотуристів; розрахувати потенційне навантаження туристичних груп на довкілля і розробляти запобіжні заходи до мінімізації та усунення негативних впливів; організовувати взаємодію між туроператорами, туристичними групами, і установами, відповідальними за природні території, на яких здійснюються екотури; розробляти і реалізовувати заходи із залучення екотуристів до діяльності, спрямованої на збереження довкілля та біорізноманіття; враховувати при здійсненні екотурів інтереси місцевих громад.

Програма навчальної дисципліни «ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ»

Вступ. Значення і місце екологічного туризму в світовій туристичній галузі.

Змістовий модуль 1. “Теоретико-методологічні основи екологічного туризму”

Тема 1. Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу

Мета й основні завдання курсу „Екологічний туризм”, його структура. Основні концепції та моделі екологічного туризму. Сутність поняття „екологічний туризм”, його відмінність від інших природоорієнтованих видів туризму. Історичні та ґносеологічні основи екологічного туризму.

Тема 2. Принципи, функції та завдання екотуризму

Історія виникнення терміну «екологічний туризм». Принципи та признаки, екологічного туризму. 10 заповідей екотуриста, Інтелектуально-освітня функція екологічного туризму; культурно-пізнавальна функція екологічного туризму; естетично-художня функція екологічного туризму, розважальна функція екологічного туризму. Принципи екологічного туризму. Екологічні туристи.

Тема 3. Витоки та історія розвитку екотуризму. Загальні та національні особливості

Історія розвитку екотуризму в світі. Екологічний туризм у часи Античності, Відродження та епоху Просвітництва. Розвиток екотуризму і XIX ст. в Англії, Австрії та ін країнах.

Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у світі. Прогнози розвитку світового туризму.

Тема 4. Законодавча база в сфері екотуризму. Міжнародні організації в сфері екотуризму. Екотуризм в контексті сталого розвитку

Основні міжнародні документи, ініціативи та організації в сфері екотуризму. ООН, ЮНЕСКО, ПРООН, ЮНЕП, ЮНВТО, МСОП, Всесвітній фонд дикої природи. Діяльність міжнародних організацій в області екотуризму. Міжнародне суспільство екотуризму (The International Ecotourism Society (TIES). Звід правил TIES. Європейський центр екології та агротуризму (ECEAT). Європейська мережа розвитку стійкого туризму ECOTRANS. Міжнародні декларації з екотуризму. Концепція сталого розвитку та її складові. Сталий розвиток туризму: сутність, завдання та принципи.

Тема 5. Види екологічних турів та їх характеристика.

Екологічний туризм, природоорієнтований туризм, біотуризм, природний туризм, пригодницький туризм, сільський туризм, агро-екологічний туризм, історико-краєзнавчий туризм, етно-екологічний туризм.

Тема 6. Ресурси екологічного туризму

Види екоресурсів. Екоресурси природного та природно-антропогенного походження. Клімат в екотуризмі. Водні ресурси. Флористичні та фауністичні ресурси. Ландшафтні ресурси. Об'єкт природно-антропогенного походження. Шляхи підвищення цінності екологічних ресурсів.

Тема 7. Характеристика основних об'єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму

Характеристика об'єктів екологічного туризму. Виділення світових регіонів та центрів екологічного туризму. Опис унікальних екотуристичних об'єктів екологічного туризму. Унікальні природоохоронні об'єкти планети. Екологічний туризм в різних країнах світу. Національні парки Європи. Основні об'єкти екологічного туризму Європи, Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії.

Тема 8. Характеристика основних об'єктів та центрів екологічного туризму України

Сучасний стан та стратегічні пріоритети розвитку туристичної політики України. Туристичний потенціал України як міжнародного туристичного центру. Географія об'єктів екологічного туризму, розміщених на території України. Гірські райони Карпат як приклад сприятливої зони розвитку екотуризму в Україні. Проблеми розвитку екотуризму в Україні.

Змістовий модуль 2. Організація екологічного туризму

Тема 1. Менеджмент обслуговування в екотуризмі

Генеральні завдання і ключові інструменти еколого-туристичного менеджменту. Екологічно орієнтовані технології в архітектурі, будівництві туристському спорядженні. Транспортні послуги і екологічні проблеми транспорту. Використання природних ресурсів.

Тема 2. Якість в екологічному туризмі. Формування еколого-туристичного продукту

Важливість еко-маркування. Екологічне маркування у СЗТ. Знак екологічного маркування "Зелена садиба». Європейські знаки екологічної сертифікації. Міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів Green Key. Оцінка еколого-туристичного потенціалу та доступних ресурсів. Еколого-соціологічний аналіз і цільові групи. Вивчення рекреаційних потреб екотуристів. Об'єкти і теми маршрутів та екскурсій. Інформаційні матеріали. Маркетинг і реклама. Особливості ціноутворення в екотуризмі

Тема 3. Особливості розробки екологічних турів

Підготовка до туристичної подорожі. Організація розміщення екотуристів. Стандартна класифікація засобів розміщення екотуристів. Спеціалізовані

засоби розміщення туристів. Організація харчування туристів в екологічних і пригодницьких турах. Режим харчування і меню з врахуванням програми туристичного обслуговування кожної групи. Виконання програми обслуговування туристів: персональний підхід, безкоштовні додаткові послуги і заходи, очікування туристів, необхідність комунікацій з гостями до початку і після закінчення туру.

Тема 4. Екологічне виховання екологічних туристів

Екологічна культура. Мета і завдання екологічного виховання. Екологічне виховання туристів як необхідна умова екологічної безпеки туристичної діяльності. Актуальні методи, прийоми та форми екологічного виховання школярів у процесі туристичних подорожей. Екологічні ігри. Туристично-екологічні тренінги. Еколого-психологічні тренінги. Екологічні вечори. Екологічна стежка.

Тема 5. Технології мінімізації впливу на навколишнє середовище

Використання технологій і методів мінімізації забруднення оточуючого середовища під час готування їжі, прання та миття посуду. Улаштування притулків, готелів, бівуаків.

Тема 6. Туропереїтинг екологічного туризму

Поняття й складові туропереїтингу. Поділ туроператорів за спеціалізацією, місцем діяльності. Ініціативні й рецептивні туроператори. Загальні принципи планування в екотуризмі. Проектування екотурів. Робота гідів з гостями. Менеджмент якості туристського обслуговування. Інформаційний контакт з гостями. Загальна підготовка туриста. Теоретична підготовка туриста (географічна, краєзнавча, топографічна). Практична підготовка туриста (фізична, технічна, тактична, психологічна).

Тема 7. Етика та безпека в екологічному туризмі

Поняття безпеки в туризмі. Види небезпек в туризмі (об'єктивні та суб'єктивні). Фактори ризику в природі і заходи їх попередження. Правила поведінки туристів на природі. Дотримання санітарно-епідеміологічних і гігієнічних правил. Безпека окремих видів екологічного туризму. Організація пошукових і рятувальних робіт в екологічному і пригодницькому туризмі. Безпека туристів на території України. Спеціалізовані служби забезпечення безпеки туристів. Медичне забезпечення в туристському поході. Страхування туристів. Етика екологічної мандрівки.

4. Структура навчальної дисципліни «ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи екологічного туризму												
Тема 1. Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу.	10	2	2			6						
Тема 2. Принципи, функції та завдання екотуризму	10	2	2			6						
Тема 3. Витоки та історія розвитку екотуризму. Загальні та національні особливості	10	2	2			6						
Тема 4. Законодавча база в сфері екотуризму. Міжнародні організації. Екотуризм в контексті сталого розвитку	10	2	2			6						
Тема 5. Види екологічних турів та їх характеристика	10	2	2			6						
Тема 6. Ресурси екологічного туризму	10	2	2			6						
Тема 7. Характеристика основних об’єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму	10	2	2			6						
Тема 8. Характеристика основних об’єктів та центрів екологічного туризму України	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	80	16	16			48						

Змістовий модуль 2. Організація екологічного туризму												
Тема 1. Менеджмент обслуговування в екотуризмі	10	2	2			6						
Тема 2. Формування еколого-туристичного продукту	10	2	2			6						
Тема 3. Якість в екологічному туризмі. Особливості розробки екологічних турів	10	2	2			6						
Тема 4. Екологічне виховання екологічна туристів	10	2	2			6						
Тема 5. Техно-логії мінімізації впливу на навколишнє середовище	10	2	2			6						
Тема 6. Туропере-рейтинг екологічного туризму.	10	2	2			6						
Тема 7. Етика та безпека в екологічному туризмі.	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	70	14	14			42						
Усього годин	150	30	30			90						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вивчити основні поняття у сфері екологічного туризму	2
2.	Екологічний туризм та його місце у світової тур індустрії	
3.	Законодавча база в сфері екотуризму. Міжнародні організації. Екологічний туризм як глобальна стратегія стійкого розвитку суспільства.	2

4.	Вивчити основні екологічні об'єкти світу	2
5.	Розвиток екологічного туризму в світі	2
6.	Особливості розвитку екологічного туризму в Україні	2
7.	Екологічні проблеми людства та екологічне виховання	2
8.	Складові туристичного пакету екологічного туру.	2
9.	Методика й технологія розробки екологічних турів	2
10.	Еколого-виховні програми в екотуризмі. Ознайомлення з методологією, розробка і апробація власних заходів	2
11.	Якість в екологічному туризмі. Важливість еко-маркування. Екологічне маркування у СЗТ. Знак екологічного маркування "Зелена садиба». Європейські знаки екологічної сертифікації. Міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів Green Key.	2
12.	Еколого-виховні програми в екотуризмі. Ознайомлення з методологією, розробка і апробація власних заходів	2
13.	Моделювання екологічних маршрутів територією Київщини. Оцінка екологічних впливів туризму на довкілля	2
14.	Екологічна паспортизація як невід'ємна складова екологізації туризму	2
15.	Екологічне виховання та екологічна просвіта туристів у процесі туристських подорожей як обов'язкова умова туристичної діяльності. Технології мінімізації забруднення природного середовища в екологічному туризмі	2
	Всього	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Види самостійної роботи	Кіл-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	
	Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу		
	Змістовий модуль 1. “Теоретико-методологічні основи екологічного туризму”		
1.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 1. Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу Мета й основні завдання курсу „Екологічний туризм”, його структура. Основні концепції та моделі екологічного туризму. Сутність поняття „екологічний туризм”, його відмінність від інших природоорієнтованих видів туризму. Історичні та гносеологічні основи екологічного туризму.		

	Самостійне опрацювання питань лекції: Сутність поняття „екологічний туризм”, його відмінність від інших природоорієнтованих видів туризму. Історичні та ґносеологічні основи екологічного туризму	6	
2.	Практичне заняття 1. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття.		
3.	Домашнє завдання. Підготовка реферату за темою практичного заняття.		
4.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 2. Принципи, функції та завдання екотуризму Історія виникнення терміну «екологічний туризм». Принципи та признаки, екологічного туризму. 10 заповідей екотуриста, Інтелектуально-освітня функція екологічного туризму; культурно-пізнавальна функція екологічного туризму; естетично-художня функція екологічного туризму, розважальна функція екологічного туризму. Принципи екологічного туризму. Екологічні туристи. Самостійне опрацювання питань лекції: естетично-художня функція екологічного туризму, розважальна функція екологічного туризму. Принципи екологічного туризму.	6	
5.	Практичне заняття 2. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
6.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
7.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 3. Витоки та історія розвитку екотуризму. Загальні та національні особливості Історія розвитку екотуризму в світі. Екологічний туризм у часи Античності, Відродження та епоху Просвітництва. Розвиток екотуризму і XIX ст. в Англії, Австрії та ін країнах. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у світі. Прогнози розвитку світового туризму. Самостійне опрацювання питань лекції: Розвиток екотуризму і XIX ст. в Англії, Австрії та ін країнах. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у світі. Прогнози розвитку світового туризму.	6	
8.	Практичне заняття 3. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
9.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
10.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 4. Законодавча база в сфері екотуризму. Міжнародні організації в в сфері екотуризму. Екотуризм в контексті сталого розвитку Основні міжнародні документи, ініціативи та організації в сфері екотуризму. ООН, ЮНЕСКО, ПРООН, ЮНЕП, ЮНВТО, МСОП, Всесвітній фонд дикої природи. Діяльність міжнародних організацій в		

	області екотуризму. Міжнародне суспільство екотуризму (The International Ecotourism Society (TIES). Звід правил TIES. Європейський центр екології та агротуризму (ECEAT). Європейська мережа розвитку стійкого туризму ECOTRANS. Міжнародні декларації з екотуризму. Концепція сталого розвитку та її складові. Сталий розвиток туризму: сутність, завдання та принципи. Самостійне опрацювання питань лекції: Європейська мережа розвитку стійкого туризму ECOTRANS. Міжнародні декларації з екотуризму. Концепція сталого розвитку та її складові. Сталий розвиток туризму: сутність, завдання та принципи.	6	
11.	Практичне заняття 4. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
12.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
13.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 5. Види екологічних турів та їх характеристика. Екологічний туризм, природоорієнтований туризм, біотуризм, природний туризм, пригодницький туризм, сільський туризм, агро-екологічний туризм, історико-краєзнавчий туризм, етно-екологічний туризм. Самостійне опрацювання питань лекції: пригодницький туризм, сільський туризм, агро-екологічний туризм, історико-краєзнавчий туризм, етно-екологічний туризм	6	
14.	Практичне заняття 5. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
15.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
16.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 6. Ресурси екологічного туризму Види екоресурсів. Екоресурси природного та природно-антропогенного походження. Клімат в екотуризмі. Водні ресурси. Флористичні та фауністичні ресурси. Ландшафтні ресурси. Об'єкти природно-антропогенного походження. Шляхи підвищення цінності екологічних ресурсів Самостійне опрацювання питань лекції: Об'єкти природно-антропогенного походження. Шляхи підвищення цінності екологічних ресурсів	6	
17.	Практичне заняття 6. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
18.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
19.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 7. Характеристика основних об'єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму		

	Характеристика об'єктів екологічного туризму. Виділення світових регіонів та центрів екологічного туризму. Опис унікальних екотуристичних об'єктів екологічного туризму. Унікальні природоохоронні об'єкти планети. Екологічний туризм в різних країнах світу. Національні парки Європи. Основні об'єкти екологічного туризму Європи, Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії. Самостійне опрацювання питань лекції: Унікальні природоохоронні об'єкти планети. Екологічний туризм в різних країнах світу. Національні парки Європи.	6	
20.	Практичне заняття 7. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
21.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
22.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 8. Характеристика основних об'єктів та центрів екологічного туризму України Сучасний стан та стратегічні пріоритети розвитку туристичної політики України. Туристичний потенціал України як міжнародного туристичного центру. Географія об'єктів екологічного туризму, розміщених на території України. Гірські райони Карпат як приклад сприятливої зони розвитку екотуризму в Україні. Проблеми розвитку екотуризму в Україні. Самостійне опрацювання питань лекції: . Гірські райони Карпат як приклад сприятливої зони розвитку екотуризму в Україні. Проблеми розвитку екотуризму в Україні.	6	
23.	Практичне заняття 8. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
24.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
25.	Підготовка до модульної контрольної роботи		
26.	Всього за змістовним модулем 1	48	
27.	Змістовий модуль 2. Організація екологічного туризму		
28.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 1. Менеджмент обслуговування в екотуризмі Генеральні завдання і ключові інструменти еколого-туристичного менеджменту. Екологічно орієнтовані технології в архітектурі, будівництві туристському спорядженні. Транспортні послуги і екологічні проблеми транспорту. Використання природних ресурсів. Самостійне опрацювання питань лекції: Екологічно орієнтовані технології в архітектурі, будівництві туристському спорядженні	6	
29.	Практичне заняття 9. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття.		
30.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		

31.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 2. Якість в екологічному туризмі. Формування еколого-туристичного продукту Важливість еко-маркування. Екологічне маркування у СЗТ. Знак екологічного маркування "Зелена садиба». Європейські знаки екологічної сертифікації. Міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів Green Key. Оцінка еколого-туристичного потенціалу та доступних ресурсів. Еколого-соціологічний аналіз і цільові групи. Вивчення рекреаційних потреб екотуристів. Об'єкти і теми маршрутів та екскурсій. Інформаційні матеріали. Маркетинг і реклама. Особливості ціноутворення в екотуризмі Самостійне опрацювання питань лекції: Європейські знаки екологічної сертифікації. Міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів Green Key. Вивчення рекреаційних потреб екотуристів. Об'єкти і теми маршрутів та екскурсій. Інформаційні матеріали.	6	
32.	Практичне заняття 10. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
33.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
34.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 3. Особливості розробки екологічних турів Підготовка до туристичної подорожі. Організація розміщення екотуристів. Стандартна класифікація засобів розміщення екотуристів. Спеціалізовані засоби розміщення туристів. Організація харчування туристів в екологічних і пригодницьких турах. Режим харчування і меню з врахуванням програми туристичного обслуговування кожної групи. Виконання програми обслуговування туристів: персональний підхід, безкоштовні додаткові послуги і заходи, очікування туристів, необхідність комунікацій з гостями до початку і після закінчення туру. Самостійне опрацювання питань лекції: Спеціалізовані засоби розміщення туристів. Організація харчування туристів в екологічних і пригодницьких турах. Режим харчування і меню з врахуванням програми туристичного обслуговування кожної групи	6	
35.	Практичне заняття 11. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
36.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
37.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 4. Екологічне виховання еко туристів Екологічна культура. Мета ф завдання екологічного виховання. Екологічне виховання туристів як необхідна умова екологічної безпеки туристичної діяльності. Актуальні методи, прийоми та форми екологічного виховання школярів у процесі туристичних подорожей. Екологічні ігри. Туристично-екологічні тренінги. Еколого-психологічні		

	тренінги. Екологічні вечори. Екологічна стежка. Самостійне опрацювання питань лекції: Актуальні методи, прийоми та форми екологічного виховання школярів у процесі туристичних подорожей. Екологічні ігри. Туристично-екологічні тренінги. Еколого-психологічні тренінги. Екологічні вечори. Екологічна стежка	6	
38.	Практичне заняття 12. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
39.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
40.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 5. Технології мінімізації впливу на навколишнє середовище Використання технологій і методів мінімізації забруднення оточуючого середовища під час готування їжі, прання та миття посуду. Улаштування притулків, готелів, бівуаків Самостійне опрацювання питань лекції: Улаштування притулків, готелів, бівуаків	6	
41.	Практичне заняття 13. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
42.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
43.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 6. Туроперейтинг екологічного туризму Поняття й складові туроперейтингу. Поділ туроператорів за спеціалізацією, місцем діяльності. Ініціативні й рецептивні туроператори. Загальні принципи планування в екотуризмі. Проектування екотурів. Робота гідів з гостями. Менеджмент якості туристського обслуговування. Інформаційний контакт з гостями. Загальна підготовка туриста. Теоретична підготовка туриста (географічна, краєзнавча, топографічна). Практична підготовка туриста (фізична, технічна, тактична, психологічна). Самостійне опрацювання питань лекції: Загальна підготовка туриста. Теоретична підготовка туриста (географічна, краєзнавча, топографічна). Практична підготовка туриста (фізична, технічна, тактична, психологічна).	6	
44.	Практичне заняття 14. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
45.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі		
46.	Лекційне заняття: Вивчення лекційного матеріалу Тема 7. Етика та безпека в екологічному туризмі Поняття безпеки в туризмі. Види небезпек в туризмі (об'єктивні та суб'єктивні). Фактори ризику в природі і заходи їх попередження. Правила поведінки туристів на природі. Дотримування санітарно-епідеміологічних і гігієнічних правил. Безпека окремих видів		

	екологічного туризму. Організація пошукових і рятувальних робіт в екологічному і пригодницькому туризмі. Безпека туристів на території України. Спеціалізовані служби забезпечення безпеки туристів. Медичне забезпечення в туристському поході. Страхування туристів. Етика екологічної мандрівки. Самостійне опрацювання питань лекції: Організація пошукових і рятувальних робіт в екологічному і пригодницькому туризмі. Безпека туристів на території України. Спеціалізовані служби забезпечення безпеки туристів. Медичне забезпечення в туристському поході. Страхування туристів. Етика екологічної мандрівки.	6	
47.	Практичне заняття 15. Підготовка теоретичної частини та написання порядку виконання практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
48.	Домашнє завдання. Підготовка презентації за темою практичного заняття. Опрацювання обов'язкової та додаткової літератури по темі.		
49.	Підготовка до модульної контрольної роботи		
50.	Підготовка до екзамену		
51.	Всього за змістовним модулем 2	42	
52.	Разом	90	

7. Контрольні питання

1. Сучасні підходи до визначення поняття „екологічний туризм”.
2. Сутність стійкого розвитку туризму.
3. Основні концепції й моделі екологічного туризму.
4. Сутність поняття „екологічний туризм”, його відмінність від інших природоорієнтованих видів туризму.
5. Історичні й ґносеологічні основи екологічного туризму.
6. Основні завдання й функції екологічного туризму.
7. Принципи екологічного туризму.
8. Основні групи й види екотуризму.
9. Ознаки екологічного туризму.
10. Функції екологічного туризму.
11. Необхідність стійкого розвитку туризму.
12. Роль екологічного туризму в стійкому розвитку території.
13. Поширення екологічного туризму.
14. Програма ООН з довкілля (ЮНЕП)
15. Основні міжнародні документи, ініціативи та організації в сфері екотуризму.
16. ЮНЕСКО – екологічні аспекти
17. Програма ООН з довкілля
18. Всесвітній фонд дикої природи.

- 19.Об'єкти Юнеско в Україні
- 20.Міжнародне суспільство екотуризму (The International Ecotourism Society (TIES).
- 21.Звід правил TIES.
- 22.Європейський центр екології та агротуризму (ECEAT).
- 23.Європейська мережа розвитку стійкого туризму ECOTRANS. Міжнародні декларації з екотуризму.
24. Концепція сталого розвитку та її складові.
- 25.Сталий розвиток туризму: сутність, завдання та принципи.
- 26.Важливість еко-маркування.
27. Екологічне маркування у СЗТ. Знак екологічного маркування "Зелена садиба».
28. Європейські знаки екологічної сертифікації.
- 29.Міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів Green Key.
- 30.Міжнародна програма екологічної сертифікації «Блакитний прапор»
- 31.Природні парки як об'єкти екологічного туризму.
- 32.Національні парки як об'єкти екологічного туризму.
- 33.Державні природні заказники як об'єкти екологічного туризму.
- 34.Пам'ятники природи як об'єкти екологічного туризму.
- 35.Особливості використання заповідників як об'єктів екологічного туризму.
- 36.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Європі.
- 37.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Азії.
- 38.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Північній Америці.
- 39.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Південній Америці.
- 40.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Африці.
- 41.24.Характеристика основних об'єктів екологічного туризму в Австралії.
- 42.Поняття про екологічні тури, їхні основні цілі й завдання.
- 43.Типологія учасників екологічних турів.
- 44.Необхідні умови для формування екологічних турів.
- 45.Вимоги до екологічних турів.
- 46.Методика розробки екотурів.
- 47.Комплектування туристських груп.
- 48.Організація роботи керівників туристської групи в походах.
- 49.Проектування екотурів.
- 50.Суть поняття „безпека в екотуризмі”, фактори небезпеки виникнення екстремальних ситуацій у туристському поході.
- 51.Психологічний аспект подолання екстремальних ситуацій і катастроф.
- 52.Медичний аспект екстремальних ситуацій і катастроф.
- 53.Туристський потенціал України як міжнародного туристського центра.
- 54.Географія об'єктів екологічного туризму, розміщених в Україні.
- 55.Особливості розвитку екологічного туризму на Київщині

56. Основні об'єкти екологічного туризму Київщини.
57. Негативний вплив екологічного туризму на довкілля.
58. Екологічне виховання туристів як необхідна умова екологічно безпечної туристської діяльності.
59. Актуальні методи, прийоми й форми екологічного виховання школярів у процесі туристських подорожей.
60. Технології мінімізації забруднення довкілля в екологічному туризмі.
61. Медичний аспект екстремальних ситуацій і катастроф.
62. Назвати відомі Вам типи природоохоронних територій.
63. Характеристику основних регіонів світу щодо розвитку екологічного туризму.
64. Унікальні екотуристичні пропозиції в Україні.
65. Охарактеризуйте особливості організації екологічних турів.
66. Назвіть основні вимоги до екотурів.
67. Якими є вимоги до комплектування туристичних груп?
68. Які вимоги висувають до організації роботи керівника туристичної групи в походах?
69. Що передбачає проектування екотурів?
70. Розкрийте суть поняття „безпека в екотуризмі”.
- 71.

8. Приклад екзаменаційного білета

ОС бакалавр спеціальність 242 «Туризм»	Кафедра аграрного консалтингу і туризму 2019-2020 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Екологічний туризм»	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Басюк Д.І. (ПІБ) 2019р.
Екзаменаційні запитання			
1. Завдання 1. Дати повну відповідь на питання: В чому полягає сутність стійкого розвитку туризму			
Завдання 5. Вирішити задачу. Визначте основні об'єкти екологічного туризму свого регіону та дайте їх характеристику			
Тестові завдання			
1. Коли і хто уперше запропонував Термін „екологічний туризм” ? 1. 1800 р. французьким вченим Жаном Батистом Ламарком 2. 1974 р. американським екологом Баррі Коммонером 3. 1980 р. мексиканський економіст Гектор Цебаллос-Ласкурейн			
2. Які основні методи екологічних досліджень 1. статистичний; 2. балансовий; 3. порівняльний; 4. аерокосмічний; 5. картографічний 6. немає правильної відповіді			

7. всі відповіді вірні
3. Від традиційного туризму екотуризм відрізняється такими ознаками: 1. переважання природних об'єктів туризму; 2. менша ресурсо- та енергоємність; 3. безпосередня участь у соціально-економічному розвитку територій; 4. екологічна просвіта туристів; 6. немає правильної відповіді; 7. всі відповіді вірні
4. Паспорт туристського маршруту (шляху) – документ, що містить: 1. загальну інформацію про маршрут (шлях); 2. специфічні дані залежно від способу пересування по ньому; 3. інформацію про географічне положення; 4. немає правильної відповіді
5. Які існують типи екологічних туристів? 1. фахівці – учені чи учасники спеціалізованих турів; 2. захоплені – туристи, які цілеспрямовано пізнають природу й культуру; 3. масові – туристи, головною метою яких є „незвичайна подорож”; 4. випадкові – туристи, які оплатили звичайний тур, де передбачено окремі екологічні програми або екскурсії. 5. усі відповіді правильні.
6. Вкажіть основні об'єкти екологічного туризму 1. національні та природні парки, державні природні заказники, пам'ятки природи; 2. дендрологічні парки й ботанічні сади; 3. лікувально-оздоровчі місцевості та курорти; 4. заповідники (з певними обмеженнями). 5. усі відповіді правильні.
7. Екологічні маршрути відповідно до основних принципів їхньої організації повинні бути: 1. екологічними; 2. привабливими; 3. доступними; 4. змістовними; 5. функціональними; 6. багатоаспектними. 7. всі відповіді правильні.
8. Причини незначного попиту на екологічні тури в Україні 1. недостатня інформованість населення про цей напрямок туризму, його можливості та переваги; 2. надмірно високі ціни; 3. нерозвиненість туристичної інфраструктури; 4. низький рівень сервісу; 5. проблеми безпеки та ін.. 6. всі відповіді правильні; 7. немає правильної відповіді
9. Який з національних парків став першим у світі у Світовій Спадщині Юнеско? 1. Єллоустонський національний парк (США); 2. Гранд-Каньйон (США); 3. Національний парк Канайма (Венесуела); 4. Національний парк Олімп (Греція); 5. Національний парк Біловезька пушта (Білорусь); 6. Національний парк Німеччини „Баварський ліс” (Німеччина);

7. Національний парк Какаду (Австралія)

10. Які основні складові повинен мати екологічний тур?

1. екоосвітня (наявність елементів екологічної освіти та просвіти),
2. природоохоронна (реалізується у природозберігаючій поведінці групи на маршруті, застосування спеціальних еколого-туристських технологій мінімізації впливу на природне середовище),
3. етнотолерантна (виявляється у повазі інтересів місцевих жителів).
4. всі відповіді правильні;

Екзаменатор _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

9. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки консультантів передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок. Опанувати сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва групою, вміння застосовувати основні функції дорадництва в практику роботи організації найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- *інтенсивне використання самостійної роботи студента* (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);

- використання методу конкретної ситуації з метою *пояснення нових теоретичних положень теми*;

- *активне використання технічних засобів навчання*, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;

- *дотримання жорсткого регламенту*: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;

- *впровадження принципу нормування*: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;

- *дотримання умов недостатньої визначеності*. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів „діяти за обставинами”;

- *використання різних рольових функцій* при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі „опонента”, „оптиміста” або „песиміста”, „адвоката”, „провокатора”, „реаліста” та ін.;

- *активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії* студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи;

- *впровадження принципу прямого звертання*: активізація й залучення до обговорення за допомогою запитань: „Як би ви вчинили в такому випадку (в ролі керівника підприємства, власника, співробітника)? Що ви думаєте з приводу такої ситуації....? Чи зустрічались ви з подібними ситуаціями?”

Порівняно з традиційним, в інтерактивному навчанні змінюється сама роль викладача. Він поступається своєю активною роллю студентам і тільки спрямовує ігровий процес навчання та розвитку через співорганізацію взаємодії учасників, створює умови для їх ініціативи й творчого пошуку ефективних рішень конкретних ситуацій.

Під час проведення занять, які передбачають самостійну роботу студентів під керівництвом викладача з навчальної дисципліни „Сільський зелений туризм!” доцільно використовувати такі інтерактивні методи навчання як, метод кейсу, метод інциденту, рольові й ділові ігри.

Алгоритм проведення занять із застосуванням кейс-методу представлено на рис. 1.

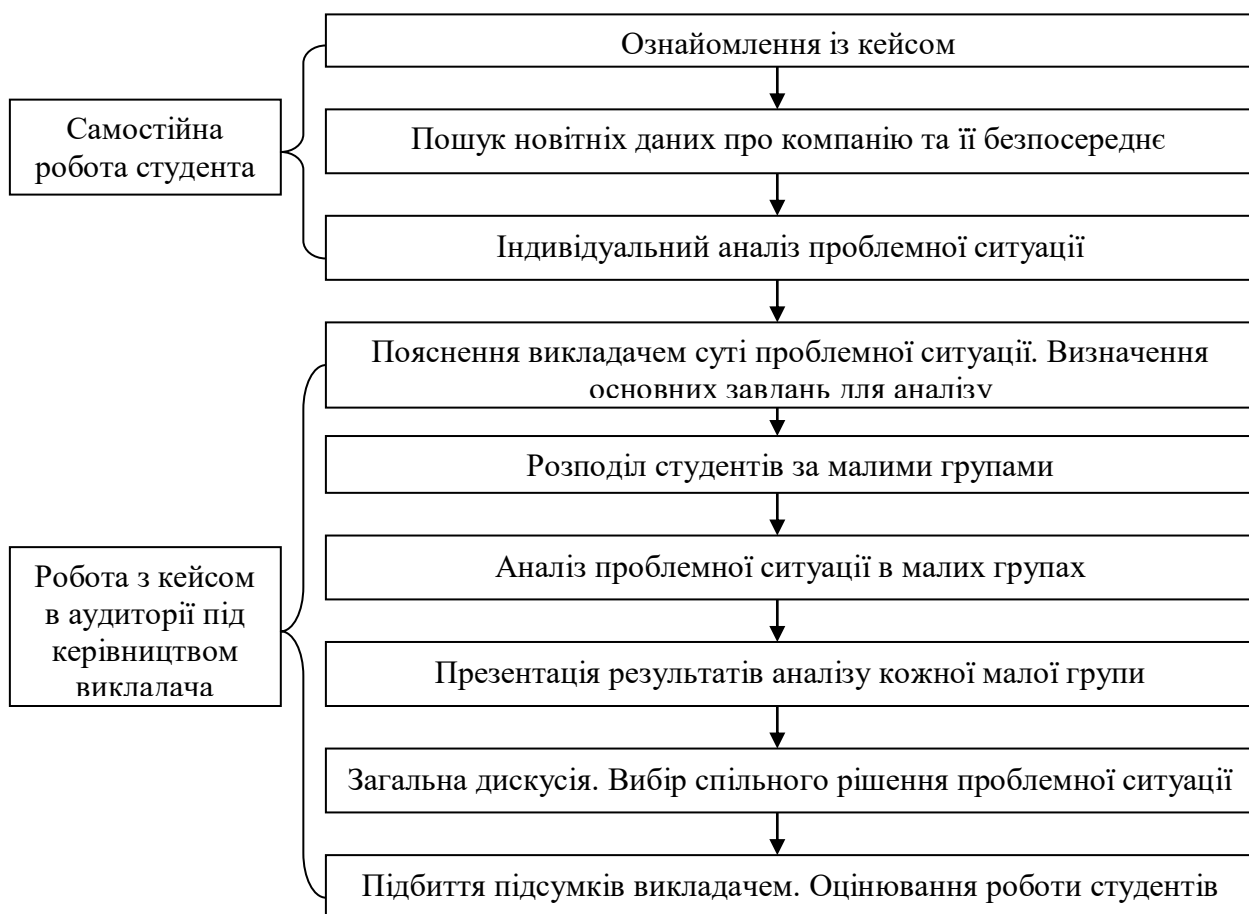

Рис. 1. Алгоритм опрацювання конкретної ситуації (case-study)

Імітаційна (ділова) гра відноситься до інтерактивних методів навчання. Така гра відбувається в штучних умовах уявної, моделюючої, експериментальної ситуації.

Ігрова, імітаційна система відрізняється від реального управлінського аналога такими умовами: 1. Реальна інформація щодо організації (або ситуації) замінюється псевдореальною інформацією. 2. Для ділової гри характерний експериментальний характер, згідно з яким стискується масштаб часу й спрощується організаційна структура організації. 3. Учасники гри виконують ролі учасників управлінського процесу.

У навчальному курсі „Основи аграрного консалтингу” ділові ігри застосовуються з метою формування та вдосконалення вмінь з технології прийняття управлінських рішень, організаційного проектування, аналізу управлінської ситуації, вибору стратегії, розробки тактичних та оперативних рішень. Протягом ділової гри студенти здійснюють різноманітні взаємодії: переговори, дискусії, публічні презентації матеріалів, запитання та відповіді тощо. Таким чином, створюються передумови щодо освоєння ефективного комунікативного досвіду та розвитку комунікативної компетентності.

Алгоритм підготовки та проведення рольової гри представлено на рис. 2.

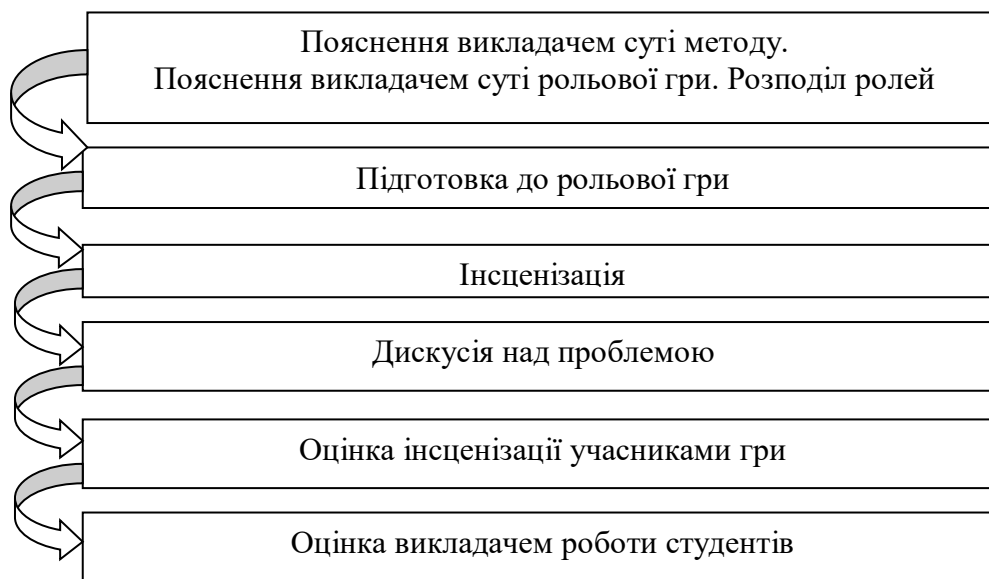

Рис. 2. Алгоритм опрацювання рольової гри

У навчальному курсі рольові ігри доцільно використовувати поряд з іншими інтерактивними методами навчання.

10. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни „Основи аграрного консалтингу” є лекції, лабораторні заняття, консультації, самостійна робота студентів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та залік за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни „Основи аграрного консалтингу” використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни „Основи аграрного консалтингу” проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни,

встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з "**Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України**".

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни „ Основи аграрного консалтингу ” й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та рубіжного модульного контролю.

Іспит – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації)

За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський.

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Основи аграрного консалтингу» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R_{HP}	Рейтинг з додаткової роботи R_{DP}	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамени чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки в НУБіП України», затвердженого ректором університету 27.02.2019 р., рейтинг студента з

навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{\text{нр}} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{\text{зм}} \cdot K^{(1)}_{\text{зм}} + \dots + R^{(n)}_{\text{зм}} \cdot K^{(n)}_{\text{зм}})}{K_{\text{дис}}} + R_{\text{др}} - R_{\text{штр}},$$

де $R^{(1)}_{\text{зм}}, \dots, R^{(n)}_{\text{зм}}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{\text{зм}}, \dots, K^{(n)}_{\text{зм}}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{\text{дис}} = K^{(1)}_{\text{зм}} + \dots + K^{(n)}_{\text{зм}}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{\text{др}}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{\text{штр}}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{\text{зм}} = \dots = K^{(n)}_{\text{зм}}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{\text{нр}} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{\text{зм}} + \dots + R^{(n)}_{\text{зм}})}{n} + R_{\text{др}} - R_{\text{штр}}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{др}}$ додається до $R_{\text{нр}}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{\text{штр}}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{\text{нр}}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між національними оцінками

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розподіл балів за окремими елементами змістових модулів та методи поточного контролю успішності навчальної роботи студентів
(форма підсумкового контролю – екзамен)

№ зміс- тово- го моду- ля	Елементи змістового модуля	Кількість балів		Поточний контроль навчальної роботи студентів	
		міні- мальн а	макси- мальна	методи контролю	тиждень семестру
Модуль 1					
1.	Лекційний курс (8 тем лекцій)	8	14	письмова контрольна робота	7
	Практичне заняття 1. Основні поняття у сфері екологічного туризму Екологічний туризм як	4	7	оцінка доповідей, обговорення	1
	Практичне заняття 2 Екологічний туризм та його місце у світової тур індустрії	4	6	обговорення, виступи з доповідями	3
	Практичне заняття 3. глобальна стратегія стійкого розвитку суспільства.	4	6	обговорення, виступи з доповідями	5
	Практичне заняття 4. Вивчити основні екологічні об'єкти світу	3	5	оцінка виконання завдання	7
	Практичне заняття 5. Розвиток екологічного туризму в світі	3	5	оцінка виконання завдання	7
	Практичне заняття 6. Особливості розвитку екологічного туризму в Україні	3	5	оцінка виконання завдання	7
	Практичне заняття 7. Екологічні проблеми людства та екологічне виховання	3	5	оцінка виконання завдання	7
	Практичне заняття 8. Складові туристичного пакету екологічного туру.	3	5	оцінка виконання завдання	7
	Всього	23	38		
2.	Лекційний курс (7 тем лекцій)	8	11	письмова контрольна робота	24
	Практичне заняття 9. Методика й технологія розробки екологічних турів	2	3		13

	Практичне заняття 10. Еколого-виховні програми в екотуризмі. Ознайомлення з методологією, розробка і апробація власних заходів	2	3	оцінка виконання завдання	15
	Практичне заняття 11. Аналіз еко-орієнтованих видів туризму: їх відмінні та спільні риси	2	4	оцінка виконання завдання	17
	Практичне заняття 12. Еколого-виховні програми в екотуризмі. Ознайомлення з методологією, розробка і апробація власних заходів	2	4	опитування, тестування	19
	Практичне заняття 13. Моделювання екологічних маршрутів територією Київщини. Оцінка екологічних впливів туризму на довкілля	3	3	обговорення, виступи з доповідями	21
	Практичне заняття 14. Екологічна паспортизація як невід’ємна складова екологізації туризму	3	3	обговорення, виступи з доповідями	21
	Практичне заняття 15. Екологічне виховання та екологічна просвіта туристів у процесі туристських подорожей як обов’язкова умова туристичної діяльності. Технології мінімізації забруднення природного середовища в екологічному туризмі	3	3	обговорення, виступи з доповідями	21
	Всього	19	32		
	Разом за модулем	42	70		
	Екзамен	18	30		

12. Методичне забезпечення

1. Підбірка навчально-методичних та інформаційних матеріалів на електронних носіях.
2. Мультимедійні презентації до лекцій (на електронних носіях).

13. Рекомендована література

Базова

1. Вишневецький В.І. Екологічний туризм: навчальний посібник // К: Інтерпрес ЛТД, 2015. – 140с.
2. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм у системі суспільно-економічних відносин // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. - К., 2001. -С 89-95.
3. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм як регулюючий чинник урбанізації // Фізична географія і геоморфологія. К.: ВГЛ «Обрії», 2001. - №40. С.47 – 52
4. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Екологічний туризм як дидактична основа раціонального природокористування та геоекологічної освіти // Регіональні екологічні проблеми: Зб. наук, праць. - К., 2002. - С 45-50.
5. Екологічна стежка (методика, організація, характеристика модельної стежки «Лісники») / Я.П.Дідух, В.М.Ермоленко, О.Т.Крижанівська та ін. - К., 2000.
6. Кекушев В.П., Сергеев В. П., Степаницкий В. В. Основы менеджмента экологического туризма: Учеб. пособие. - М., 2001.
7. Козловський О.Ю., Борисюк Б.В. Екологічний туризм : навч. посіб. // Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. — 202 с.
8. Любіцева О.О. Методика розробки турів. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
9. Любіцева О.О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. /Ред. кол.: СІ. Іщук (відп. ред.) та ін. - К.; 2002. - Вип. 53. С.189 – 196
10. Петрук В.Г. та ін. Екогеографія та екотуризм: підручник Вінниця: // ТОВ "Нілан-ЛТД", 2016. – 178с
11. Сорокіна Г.О. Екологічний туризм : навч. посіб. // Луганськ: Вид-во ДЗ —ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. — 206 с.
12. Храбовченко В.В. Экологический туризм. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 208 с.

Допоміжна

1. Бейдик О.О. Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії. – К.: РВЦ «Київський університет», 1997. – 300 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Видавничо поліграфічний центр —Київський університет, 2001. – 395 с.
3. Дроздов А.В. Основы экологического туризма – М.: 2004
4. Козинець В.М. БЖД у сфері туризму. – К.: 2006.
5. Кузьменко А.В. Особенности организации и эффект экологического туризма // Туристский феномен: экономические, социальные, экологические и

культурно-исторические предпосылки и последствия: мат. IV Междунар. науч.-практ. конф. – Донецк, 2002. – С. 290-292.

6. Мотузенко О.О. Екологічний туризм в контексті сталого розвитку території. // Туризм на порозі XXI століття: освіта, культура, екологія: мат. міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 1999. – С. 189-191.

7. Панов І. Екологічний туризм // Краєзнавство, географія, туризм, 1998, № 11. – С. 7.

8. Серебрий В. Екологічний туризм – ключ до сталого розвитку. // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2002. - №35 (280). – с.1 -3.

9. Чижова В.П. Развитие экотуризма в охраняемых природных территориях (эколого-географический аспект) // Проблемы региональной экологии. Общественно-научный журнал. 2000, № 4. – С. 28-40.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація туризму. Офіційна веб-сторінка: <http://www2.unwto.org/>
2. Все про туризм. Туристична бібліотека (інтернет-ресурс): <http://tourlib.net/>
3. Всесвітній фонд дикої природи - <http://wwf.org/>
4. ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» -
5. www.greentour.com.ua
6. Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) (UNEP, United Nations Environment Programme) - unep.org
7. Офіційний сайт ЮНЕСКО - www.unesco.org
8. Українська екологічна асоціація «Зелений світ» <http://www.zelenysvit.org.ua/>
9. Юнеско в Україні - <https://www.ukraine-is.com/ru/obekty-yunesko-v-ukraine/>
10. The International Ecotourism Society - <https://ecotourism.org/>
11. Blue Flag - <https://www.blueflag.global/>